

Xəstəlik sinifi (XBT-10)	G - Sinir sistemi xəstəlikləri
---------------------------------	---------------------------------------

İlkin versiyanın tərtibatçı (İSİM)	Məmmədova A.
---	---------------------

XBT-10 rubrikası	Xəstəliklər
G12.0	I tip uşaq spinal əzələ atrofiyası [Verdniq-Hoffman]
G12.1	Digər irsi spinal əzələ atrofiyaları (SƏA) Uşaqlarda progressivləşən bulbar iflic [Fasio- Londe] Spinal əzələ atrofiyası: <ul style="list-style-type: none"> • yaşlı forması • uşaq forması, II tip • distal • gənclik forması, III tip [Kuqelberq-Velander] • kürək-peroneal forması
G12.2	Hərəkəti neyronun xəstəliyi
G12.8	Digər spinal əzələ atrofiyaları və oxşar sindromlar
G12.9	Dəqiqləşdirilməmiş spinal əzələ atrofiyası

Müalicə

Qeyri-medikamentoz müalicə:

- **Rejim:** qoruyucu rejim; otaqda optimal rütubət və temperatur şəraitinin gözlənilməsi; bakterial və virus xəstəliklərin qarşısının alınması, yoluxucu xəstələrlə təmasın məhdudlaşdırılması
- **Pəhriz:** Zülal və vitaminlərlə zənginləşdirilmiş tamdəyərli qidalanma, Yarı bərk qidalar və qatı mayelərdən istifadə. SƏA-nın 0-1 növləri üçün: amin turşuları və zülallarla zənginləşdirilmiş müalicəvi xüsusi

süd formulaları. Zondla və qastrostomiya vasitəsilə qidalanmada: müalicəvi xüsusi maye qidalanma.

- **Qayğı:** Dəriyə və selikli qişaya qulluq; ağız və burun boşluqlarının, yuxarı tənəffüs yollarının sanitariyası; yataq yaralarının qarşısının alınması.

Ortopedik vasitələrin istifadəsi

Medikamentoz müalicə

Medikamentoz müalicə 2 istiqamətdə aparılır: **patogenetik** terapiya (SMN [gen] zülalının çatışmazlığını doldurmağa yönəlmiş) və **simptomatik** terapiya (xəstəliyin fərdi simptomlarının korreksiyası).

Əsas dərman preparatları:

Nusinersen bütün növ SƏA-nın müalicəsi üçün istifadə olunan yeganə dərmandır. Təvsiyə olunan doza (bir tətbiq üçün) 12 mq (5 ml) təşkil edir. Ambulator şəraitində saxlayıcı doza 4 ayda bir dəfə tətbiq olunur. Təyinat haqqında qərarı konsilium qəbul edir.

Farmakoterapevtik qrup	Preparatın beynəlxalq patentləşdirilməmiş adı	İstifadə qaydası
Antisense oligonucleotides (eng.)	Nusinersen (Spinraza)	İntratekal (onurğa kanalına vurulur).
Kalsium preparatları	Kalsium preparatları 1250 mq/gün	Daxilə
Metabolik preparatlar və vitaminlər	Xolekalferol (Cholecalciferol) gündə 2000-5000 BV arasında	Daxilə 1-2 aylıq kurslarla

Əlavə dərman preparatları:

Farmakoterapevtik qrup	Preparatın beynəlxalq patentləşdirilməmiş adı	İstifadə qaydası
Metabolik preparatlar və vitaminlər	• Piridoksin hidroxlorid (Pyridoxine hydrochloride) , ampulalar, 1 ml 5%-	• Əzələdaxili (ə/d) 1,0 ml 10 gün

	li məhlul <ul style="list-style-type: none"> • Tiamin xlorid (Thiamine chloride), ampulalar 5%-li 1 ml • Fol turşusu (Folic acid), tablet 0,001 • Siyanokobalamin (Cyanocobalamin), 1 ml ampulalar 200 mkq və 500 mkq 	<ul style="list-style-type: none"> • ə/d 1,0 ml 10 gün • Daxilə, 1 tab. gündə 3 dəfə 30 günə qədər • ə/d 500 BV 10 gün
β2-adrenoreseptorlarının selektiv agonistləri	Salbutamol (Salbutamol) 2-4 mq gündə 4 dəfə;	2-4 mq gündə 4 dəfə; maksimal doza - 32 mq/gün Daxilə və ya aerosol şəklində 30 günə qədər

Ədəbiyyat

https://minzdrav.gov.by/upload/dadvfiles/CProtokol/%D0%9A%D0%9F_%D0%9E%D0%BA%D0%B0%D0%B7%D0%B0%D0%BD%D0%B8%D0%B5_%D0%BC%D0%B5%D0%B4%D0%BF%D0%BE%D0%BC%D0%BE%D1%89%D0%B8_%D0%BF%D0%B0%D1%86%D0%B8%D0%B5%D0%BD%D1%82%D0%B0%D0%BC_%D0%B4%D0%B5%D1%82_%D0%B2%D0%BE%D0%B7%D1%80_%D1%81%D0%BE_%D1%81%D0%BF%D0%B8%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%BE%D0%B9_%D0%BC%D1%8B%D1%88%D0%B5%D1%87%D0%BD%D0%BE%D0%B9_%D0%B0%D1%82%D1%80%D0%BE%D1%84%D0%B8%D0%B5%D0%B9_%D0%BF%D0%BE%D1%81%D1%82_%D0%9C%D0%97_05.05.2023_%E2%84%9673.pdf

- Клинический протокол «Оказание медицинской помощи пациентам детского возраста со спинальной мышечной атрофией» МЗД РБ 2023 г.

<https://diseases.medelement.com/disease/%D1%81%D0%BF%D0%B8%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D1%8B%D0%B5-%D0%BC%D1%8B%D1%88%D0%B5%D1%87%D0%BD%D1%8B%D0%B5-%D0%B0%D1%82%D1%80%D0%BE%D1%84%D0%B8%D0%B8-%D1%83-%D0%B4%D0%B5%D1%82%D0%B5%D0%B9-2020/16412>

- Спинальные мышечные атрофии у детей
Клинические протоколы МЗ РК - 2020 (Казахстан)

<https://www.msmanuals.com/ru/%D0%BF%D1%80%D0%BE%D1%84%D0%B5%D1%81%D1%81%D0%B8%D0%BE%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D1%8B%D0%B9/%D0%BD%D0%B5%D0%B2%D1%80%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D0%B8%D1%87%D0%B5%D1%81%D0%BA%D0%B8%D0%B5-%D1%80%D0%B0%D1%81%D1%81%D1%82%D1%80%D0%BE%D0%B9%D1%81%D1%82%D0%B2%D0%B0/%D0%B7%D0%B0%D0%B1%D0%BE%D0%BB%D0%B5%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%B8%D1%8F-%D0%BF%D0%B5%D1%80%D0%B8%D1%84%D0%B5%D1%80%D0%B8%D1%87%D0%B5%D1%81%D0%BA%D0%BE%D0%B9-%D0%BD%D0%B5%D1%80%D0%B2%D0%BD%D0%BE%D0%B9-%D1%81%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%B5%D0%BC%D1%8B-%D0%B8-%D0%BC%D0%BE%D1%82%D0%BE%D0%BD%D0%B5%D0%B9%D1%80%D0%BE%D0%BD%D0%B0/%D1%81%D0%BF%D0%B8%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D1%8B%D0%B5-%D0%BC%D1%8B%D1%88%D0%B5%D1%87%D0%BD%D1%8B%D0%B5-%D0%B0%D1%82%D1%80%D0%BE%D1%84%D0%B8%D0%B8-%D1%81%D0%BC%D0%B0>

- Спинальные мышечные атрофии (СМА)
Проверено/пересмотрено апр 2022